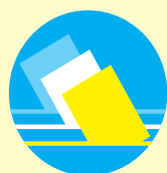

Rapport 2004:3

Erfarenheter från Europaparlamentsvalet

den 13 juni 2004

Valmyndigheten

Erfarenheter från Europaparlamentsvalet den 13 juni 2004

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Sammanfattning	1
3	Unionsmedborgare	2
4	Informationsinsatser	2
5	Valsedlar	6
6	Avkortat öppethållande	7
7	Poströstning	8
8	Publicering av valresultat	8
Bilaga 1	– Unionsmedborgare	9
Bilaga 2	– Statistik poströstning	10
Bilaga 3	– Valbudget Val i Sverige	11
Bilaga 4	– Statistik Utlandsröster	12

1 Inledning

Valmyndigheten har i denna promemoria sammanställt erfarenheter från förberedelserna och genomförandet av valet till Europaparlamentet den 13 juni 2004. Några länsstyrelser och kommunala valnämnder har lämnat synpunkter på valförfarandet och överläggningar har också hållits med flertalet leverantörer av valmaterial och tjänster.

2 Sammanfattning

Förberedelserna och genomförandet av valet till Europaparlamentet har enligt Valmyndighetens uppfattning fungerat mycket bra för hela valadministrationen och leverantörer av tjänster och material har utfört sina åtaganden till belåtenhet.

Informationsutbytet mellan länder när det gäller unionsmedborgare har dock inte fungerat på ett tillfredsställande sätt på grund av medlemsländernas skilda valsystem och administrativa rutiner.

När det gäller tiden för kortare öppethållande i vallokal skulle Valmyndigheten gärna se att bestämmelsen i 10 kap. 1 § vallagen ändrades så att valnämnden i fortsättningen får möjlighet att besluta om kortare öppettid först efter samråd med länsstyrelsen.

Kostnaderna för genomförandet av Europaparlamentsvalet blev väsentligt lägre än beräknat framför allt beroende på att det låga valdeltagandet medförde att poströstningen och sammanräkningen blev mindre kostnadskrävande än beräknat. Vidare kunde en del valmaterial som anskaffats för valen 2002 och folkomröstningen 2003 användas.

3 Unionsmedborgare och informationsutbytet

De unionsmedborgare som är bosatta i ett annat medlemsland än sitt medborgarskapsland har vid val till Europaparlamentet rätt att rösta i det land där de är bosatta. För att förhindra att dessa personer röstar i två länder vid samma val har det utarbetats ett system för informationsutbyte mellan medlemsländerna och införts ett anmälningförfarande för unionsmedborgare som är bosatta i ett annat medlemsland. Detta innebär att det krävs en speciell anmälan för att unionsmedborgare bosatta i Sverige ska bli upptagna i den svenska röstlängden. En unionsmedborgare som inte längre vill stå kvar i röstlängden i Sverige måste anmäla detta för att tas bort.

Samtliga medlemsländer ska enligt överenskommelse meddela varandra vilka unionsmedborgare som valt att rösta i ett annat medlemsland. Reglerna för informationsutbytet innehåller bestämmelser om filformat och vilka uppgifter som ska ingå t.ex. namn, födelsetid och det valområde man senast tillhört i sin hemstat.

Valmyndigheten meddelade de övriga 24 medlemsländerna i EU uppgifter om medborgare som valt att rösta i Sverige. Flest poster skickades till Finland 17 538, Danmark 8 445, Tyskland 6 812 och Storbritannien 4 508.

Reglerna för informationsutbytet följdes av de flesta länder men inte alla. Information i blankettform, avsaknad av födelseuppgifter, lokala försändelser i stora antal och sent inkomna uppgifter gjorde informationen så bristfällig att det i många fall inte var möjligt att identifiera rätt person. Hanteringen av uppgifterna var både tidsödande och ineffektiv.

Eftersom medlemsländernas olika valsystem och administrativa rutiner ger stora variationer i upprättande av röstlängd och datum när röstlängden fastställs blir informationsutbytet bristfälligt. Cirka hälften av medlemsländerna skickade sina uppgifter till Valmyndigheten efter det att den svenska röstlängden fastställts. Uppgifter om 12 130 svenska medborgare som valt att rösta i andra medlemsländer i Europaparlamentsvalet 2004 kom från 20 av de 24 medlemsländerna. Endast 2 933 personer kunde identifieras och därmed fräntas sin rösträtt i Sverige.

Även om informationsutbytet hade fungerat fullt ut skulle ändå personer med dubbla medborgarskap i vissa fall ha kunnat rösta i två länder. En person med svenskt medborgarskap tas automatiskt upp i den svenska röstlängden. Ett antal personer med svenskt medborgarskap kan förena detta med ett annat medborgarskap. Det går t.ex. att förena finskt och svenskt medborgarskap. Eftersom Finland också automatiskt tar upp alla sina finska medborgare i röstlängd kommer dessa personer att komma in i två röstlängder utan att anmäla sig till någotdera landet. Valmyndigheten har inga uppgifter om hur många personer med dubbla medborgarskap som på så sätt teoretiskt har fått möjlighet att rösta i två länder.

4 Informationsinsatser

Valmyndighetens informationsinsatser inför Europaparlamentsvalet kan indelas i två huvudgrupper dels allmän information till samtliga väljare dels riktade informationsinsatser för vissa väljargrupper. De informationsinsatser som genomfördes baserades på det informationsansvar som myndigheten har enligt 1 kap. 15 § vallagen och de erfarenheter från tidigare val som Valmyndigheten fått om olika gruppers behov av särskild information.

I slutet av år 2003 upphandlade Valmyndigheten en mätning och utvärdering av myndighetens samlade informationsinsatser inför valet till Europaparlamentet. Resultatet av denna mätning och utvärdering presenteras under egen rubrik nedan.

4.1 Allmän information för samtliga väljare

Hushållsbroschyr

Valmyndigheten framställde en kort informationsbroschyr som distribuerades till samtliga hushåll i Sverige redan i början av maj. Broschyren aviserade om det förestående valet till Europaparlamentet och innehöll en kortfattad neutral beskrivning av parlamentets uppgifter och vilka svenska partier som fanns representerade där under mandatperioden 1999-2004.

Broschyren innehöll också information om vem som hade rösträtt, reglerna för personröstning, och uppgifter om hur man kunde beställa information om röstning på andra språk än svenska.

Syftet med broschyren var att höja den allmänna medvetenheten om det förestående valet till Europaparlamentet och att på ett tidigt stadium ge information om rösträtt, röstkort och hur röstningen praktiskt går till. Broschyren var tänkt som ett komplement till den information som senare kom i röstkortsfoldern. Den kategoriserades som samhällsinformation och kunde därmed distribueras till samtliga hushåll i Sverige, inklusive de hushåll som tackat nej till reklam.

Röstkortet

Varje röstberättigad fick under perioden den 19-27 maj 2004 ett röstkort. Det var inneslutet i en vikbar folder med information om när, var och hur man röstar samt bl.a. ett särskilt avsnitt om personröstning.

Informationstexten i foldern hade innan den färdigställdes utsatts för en s.k. fokusgruppundersökning, där två grupper "vanliga läsare" fick granska och diskutera textens innehåll och utformning. Undersökningen resulterade i ett antal mindre förändringar i utformningen av informationsfoldern.

TV-spottar och radiotrailers

Valmyndigheten framställde tre korta filmer inför valet till Europaparlamentet. Filmerna sändes under perioden den 15 maj – den 12 juni 2004 i Sveriges Televisions Anslagstavlan, i vissa reklamfinansierade TV-kanaler samt på biografer. Budskapen i filmerna var som följer:

- Tidpunkt för utskick av röstkort med bild på hur röstkortet såg ut
- Tidpunkt för poströstningens början med bild på poströstningssymbolen
- Uppgifter om var man vänder sig när man tappat eller inte fått sitt röstkort

Ljudet i filmerna användes som radiotrailers i vissa reklamfinansierade radiokanaler under samma period.

Valmyndigheten framställde också tre förenklade filmer (utan rörliga bilder) med samma budskap och sändningstid speciellt för sändning i Sveriges Televisions programskarvar.

Hemsidan

All tryckt information fanns tillgänglig på Valmyndighetens hemsida. Från mitten av maj fanns också uppgifter om adresser och öppettider för samtliga lokaler där man kunde rösta dvs. vallokaler, vissa institutioner, utlandsmyndigheter samt postlokaler med röstmottagning.

Valmyndighetens hemsida presenterade dessutom information om när, var och hur man röstar på tecken-språk och med ljudfil. En nyhet inför detta val var en länk som gick till en assistanstjänst, där man per telefon kunde få text från hemsidan uppläst.

Vidare publicerade Valmyndigheten både de preliminära valresultaten under valnatten och det slutliga officiella valresultatet som blev klart sent under onsdagskvällen den 16 juni 2004. Den slutliga

sammanräkningen, som pågick mellan den 14 -16 juni liksom inrapporteringen under valnatten kunde följas i realtid på webben.

Under valnatten den 13 juni registrerades över 54 000 unika besökare. Under den slutliga sammanräkningen uppmättes antal unika besökare till drygt 100 000.

Extra telefonservice

Inför valet till Europaparlamentet inrättade Valmyndigheten en telefonservice liknande den som inrättades inför folkomröstningen 2003. Ett avtal träffades med ett serviceföretag om vissa data- och informationstjänster, där huvuduppgiften för företaget var att under perioden den 24 maj – den 13 juni 2004 besvara rutinartade telefonsamtal och e-postförfrågningar om, bl.a. röstkort och brevröstningsmaterial. Totalt var drygt 40 personer utbildade för att klara av att lämna adekvat information.

Statistik	2003	2004
Mottagna samtal (antal tappade)	44 688 (4728)	13 944 (59)
Mottagna mejl	9 555	4 510
Antal faxade röstkort	1 265	601
Antal skickade brev	19 005	9 977

I jämförelse med folkomröstningen 2003 blev valdeltagandet 2004 knappt hälften så stort. Rimligen borde antalet samtal, fax och mejl minska i motsvarande grad. Mottagna telefonsamtal minskade dock förvånansvärt nog med 2/3, medan däremot både mail, fax och post höll sig på förväntad nivå, dvs. minskade med ungefär hälften.

Samtalstiden 2004 var i medeltal 2 minuter och 30 sekunder och väntetiden i kö i medeltal ca 30 sekunder.

Serviceföretaget kunde även ta fram statistik över hur många påringningar som kom när det inte fanns någon bemanning - i princip efter klockan 20.00. Under första veckan kom ca 100 samtal, andra veckan ca 300 samtal och sista veckan ca 1400 samtal. Under sista veckan kom de flesta av dessa samtal mellan klockan 22.00-23.00.

Valmyndigheten är nöjd med serviceföretagets arbete och finner att siffrorna talar för att avlastningen var till stor hjälp för att Valmyndigheten skulle klara av sina övriga administrativa uppgifter inkl. frågor av mer komplicerad natur.

4.2 Riktad information för vissa väljargrupper

Informationen, som sändes ut tillsammans med röstkortet, med tillägg om bl. a. rösträttsreglerna, översattes till 19 olika språk, varav flertalet ingick i tabloidtidningen ”Bra att veta om valet till Europaparlamentet 2004”. Samtliga översättningar fanns på Valmyndighetens hemsida. Både röstkortet och hushållsbroschyren innehöll uppgift om till vilka språk informationen fanns översatt, uppgifter om hur informationen kunde beställas och myndighetens www-adress. Tidningen spreds genom kommunernas valnämnder, medborgarkontor och invandrarföreningar. Information om tidningen aviserades också genom de aktiviteter som anordnades inom regeringens särskilda demokratiseringsprogram inför Europaparlamentsvalet 2004. Tidningen fanns tillgänglig på postens röstmottagningsställen, hos partierna

och i samtliga vallokaler. Den kunde också beställas från Valmyndigheten. Informationen i tidningen ”Bra att veta om valet till Europaparlamentet 2004” översattes till Sveriges fyra minoritetsspråk jiddisch, meänkieli, romani-chib och samiska. Dessa fanns enbart på hemsidan.

Valmyndigheten framställde särskilda informationsinslag för sändning i den digitala kanalen DTU7, som speciellt riktar sig till invandrargrupper. Inslagen visades på sex olika språk och samtliga språkinslag fanns publicerade på Valmyndigheten hemsida. Myndigheten medverkade dessutom i TV-sändningar i samma kanal.

De filmer och radiotrailers som Valmyndigheten visade i vissa reklambaserade TV- och radiokanaler och på biografier hade generellt en större genomslagskraft för en något yngre publik. En annan riktad informationsinsats för denna målgrupp var annonser på ett par av de större Internetbaserade chattadresser som finns för ungdomar. Annonserna innehöll information om valdagen och möjligheten att rösta från utlandet. Annonser med samma budskap publicerades i en tidning för universitetsstuderande och i en tidning för gymnasieelever.

Speciellt framtagna vykort och posters spreds till gymnasieskolor, universitet och högskolor och en broschyr med allmän information om valet till Europaparlamentet skickades med i ett utbildningspaket från Myndigheten för Skolutveckling till lärare på landets gymnasieskolor för att användas i undervisningen. Utbildningspaketet ingick i regeringens speciella demokratisatsning.

För synskadade, dyslektiker och andra som har svårt att läsa normal text lästes informationen i tidningen ”Bra att veta om valet till Europaparlamentet 2004” in på kassett. Kassetten distribuerades till drygt 9 000 synskadade, cirka 5 000 dyslektiker och till landets cirka 1 900 bibliotek. På Valmyndighetens hemsida fanns det möjlighet att lyssna på den inlästa informationen direkt från datorn. Ett speciellt material som gjorde det möjligt för synskadade som kan läsa punktskrift att rösta utan hjälp togs fram och distribuerades direkt till de knappt 600 personer som anmält att de kan läsa punktskrift. En annons om möjligheten att beställa kassetten och punktskriftsmaterialet infördes i Synskadades Riksförbunds tidskrift Perspektiv.

Informationen i tidningen ”Bra att veta om valet till Europaparlamentet 2004” framställdes på teckenspråk i samverkan med ett företag som specialiserat sig på denna typ av information. Teckenspråksfilmen publicerades på Valmyndighetens hemsida. Samma information framställdes i en broschyr på lättläst svenska och skickades ut till de cirka 5000 adressater som Stiftelsen för Lättläst har i sina register.

För personer som saknar bostad eller folkbokföringsadress dit röstkortet kunde skickas annonserade Valmyndigheten i tidningen Situation Stockholm om var man kunde vända sig för att få ett röstkort. Posters med samma budskap skickades till hjälporganisationer i Malmö, Stockholm och Göteborg där de sattes upp på anslagstavlor eller spreds genom andra kanaler ut till härbärgen för hemlösa.

4.3 Mätning och utvärdering av informationsinsatserna

Under våren genomfördes en mätning och utvärdering av Valmyndighetens informationsinsatser i stort. Mätningen bestod av telefonintervjuer som utfördes vid två olika tillfällen. En intervjuomgång genomfördes innan informationsinsatserna satts in och en under pågående kampanj. Mätningarna hade flera syften. Ett var att undersöka i vilken utsträckning Valmyndighetens informationsinsatser blev uppmärksammade och ett annat huruvida insatserna bidragit till att öka kunskapen om hur man gör när man röstar. Det fanns också möjlighet att i öppna svar ange om det saknades information om någonting specifikt gällande själva röstningsförfarandet.

Det fanns ett antal identiska frågor i bägge intervjuomgångarna, vilket gjorde det möjligt att jämföra kunskapsnivån hos de svarande. Jämförelsen visade att kunskapen om valet och om röstningsförfarandet hade

ökat betydligt mellan de två intervju tillfällena. Den fråga där kunskapen ökat mest gällde personröstningen. Allmänhetens upplevda kunskap om röstningsförfarandet var genomgående hög och det är endast ett fåtal som sade sig sakna någon information. En av fyra sade sig ha fått ytterligare information genom Valmyndighetens informationsinsatser.

Nästan alla hade nåtts av information om valet från åtminstone någon källa. Röstkortet var den produkt som flest uppmärksammat och det informationsmedium som haft störst genomslagskraft var TV.

Ett noterbart resultat av mätningen är att antalet personer som tror att man behöver ha med sig både sitt röstkort och en ID-handling när man röstar i vallokal ökade i den andra intervjuomgången. Eftersom röstkort och ID-handling inte är något formellt krav för röstning i vallokal kan det tyckas att kunskapsnivån minskat om just detta. Emellertid visar resultatet på en ökad medvetenhet om röstkort och ID-handling och en möjlig förklaring kan vara att man tror att de formella kraven för att få rösta inte borde skilja sig åt mellan olika röstningskanaler. Den andra intervjuomgången visade också en betydande ökning av antal personer som uppgav att man behöver röstkort och ID-handling för att få rösta på posten eller en vårdinrättning.

5 Valsedlar

5.1 Utläggning av namnvalsedlar

Enligt 9 kap. 12 § första stycket vallagen har partier som vid något av de två senaste valen fått mer än en procent av rösterna i hela landet och deltar med endast en valsedel i valet till Europaparlamentet rätt att få sina namnvalsedlar utlagda på alla ställen där man kan rösta.

Sverigedemokraterna som vid riksdagsvalet 2002 fick mer än 1 procent av rösterna i hela landet hävdade att partiet därmed hade rätt att få sina valsedlar vid valet till Europaparlamentet utlagda på röstmottagningsställena. Valmyndigheten konstaterade i beslut den 28 april 2004 att Sverigedemokraterna inte erhållit mer än 1 procent av rösterna i hela landet vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet och att förutsättningarna enligt 9 kap. 12 § vallagen för att partiets valsedlar skulle tillhandahållas i samtliga röstningslokaler därmed inte var uppfyllda.

Sverigedemokraterna överklagade Valmyndighetens beslut och hävdade att uttrycket ”något av de två senaste valen” måste avse även partier som vid något av de två senaste riksdagsvalen fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet. Enligt partiet skulle sådana partier alltså ha denna rätt till utläggning även vid valet till Europaparlamentet.

Valprövningsnämnden avslag överklagandet.

Valmyndigheten anser att utformningen av 9 kap. 12 § andra strecksatsen vallagen bör göras tydligare så att det inte kan råda någon tveksamhet om i vilka fall partier har rätt till utläggning av valsedlar.

Med hänsyn till att partier med en enda typ av valsedel har rätt att få sina namnvalsedlar utlagda på röstmottagningsställena innebär valet till Europaparlamentet betydligt färre valsedlar än vid övriga val. I de valen lägger valförrättare och postpersonal ut partivalsedlar på en plats i lokalen för de partier som har rätt till kostnadsfria valsedlar. Namnvalsedlar får dessa partier själva ansvara för att lägga ut liksom övriga partier. Vid parlamentsvalet behövdes inte två separata platser av utrymmesskal, men på många röstmottagningsställena delades valsedlarna ändå upp på två platser, riksdagspartiernas på ena stället och de

övriga partiernas på det andra. Valmyndigheten mottog många klagomål från partier och väljare som tyckte att denna uppdelning missgynnade övriga partier. Valmyndigheten kommer att inför kommande val se över instruktionerna för hur valsedlar bör placeras ut i röstningslokalerna.

5.2 Valsedlarnas layout

Vallagen innehåller för närvarande inga bestämmelser om layout när det gäller presentationen av kandidaterna. Valmyndigheten har dock satt vissa praktiska begränsningar för hur lång en s.k. övrig identitetsuppgift får vara. Den är för närvarande begränsad till 60 tecken.

Partiet Junilistan hade önskemål om ”längre” uppgifter. Som exempel kan ges ”Nils Lundgren, ordf. Junilistan. Saltsjö-Duvnäs. Tidigare chefsekonom på Nordbanken. Socialdemokrat.” Eftersom vallagen inte innehåller några direkta regler i detta avseende kunde Valmyndigheten inte säga nej till en sådan uppgift. Det är dock önskvärt att kandidatuppgifterna på valsedlarna inte upptar mer än två rader. Detta understryker vad Valmyndigheten tidigare framfört om behovet av regler för valsedelns utseende och hur olika delar av valsedeln ska utnyttjas.

5.3 Valsedelsbeställning

Valmyndigheten ska enligt 6 kap. 15 § vallagen bestämma datum när valsedlarna senast ska beställas för att leverans ska kunna ske senast 45 dagar före valdagen. Om beställningen kommer in senare kan inte garantier ges för att leverans överhuvudtaget kan ske till aktuellt val.

Innan valsedlarna kan gå till tryckning måste dock kandidaternas förklaringar ha kommit in och partiet ska också ha godkänt valsedelskorrekturet. Valmyndigheten brukar sätta beställningsdatum med hänsyn till att valsedlar ska hinna levereras till alla utlandsmyndigheter. Vid parlamentsvalet lämnade visserligen partierna in beställning av valsedlarna inom föreskriven tid men de var i många fall så bristfälliga att ytterligare handlingar måste krävas in. Kompletterande handlingar kom i många fall in först långt senare. Ett partis valsedlar blev på grund av ändringar i beställningen så försenade att det var nära att de inte hann tryckas i tid innan valmaterialet skulle levereras till utlandsmyndigheterna.

För att undvika att liknande situationer uppstår vid kommande val avser Valmyndigheten därför att hos partier inskräpa vikten av att med sista dag för beställning avses en komplett beställning, dvs. valsedelsbeställningen anses inte gjord förrän alla handlingar som behövs har kommit in.

6 Begränsning av öppethållande i vallokal

Vallokalerna ska enligt 10 kap. 1 § vallagen vara öppna för röstning mellan klockan 8.00 och 21.00 vid valet till Europaparlamentet. Om väljarna i ett distrikt ändå får tillräckligt bra möjligheter att rösta får valnämnden bestämma att vallokalen i ett visst distrikt ska vara öppen under kortare tid. Valmyndigheten har rekommenderat att i ett distrikt med högst 500 röstberättigade bör det vara möjligt att rösta under minst 6 timmar och i ett distrikt med högst 800 röstberättigade under minst 9 timmar.

Vid valet till Europaparlamentet frångick ett tiotal kommuner öppettiden 8.00-21.00 och stängde vallokaler ett par timmar vid lunchtid, trots att valdistrikten inte tillhörde kategorin som enligt Valmyndighetens rekommendationer borde kunna begränsa öppethållandet. I exempelvis en medelstor kommun hade hela 45 valdistrikt med mer än 800 röstberättigade stängt under tre timmar mitt på dagen. I två mindre kommuner gällde detsamma 17 resp. 16 valdistrikt.

Valmyndigheten anser det vara svårt att säga att väljarna haft fullgoda möjligheter att utöva sin rösträtt i distrikt, som är så stora som uppemot 2000 röstberättigade, om valnämnden beslutat att inskränka öppethållandet. Många sådana beslut har för övrigt tillkommit enbart i besparingssyfte. Ett förslag till ändring i vallagen, som Valmyndigheten gärna ser, är att valnämnden först efter samråd med länsstyrelsen får besluta om att begränsa öppettiden i vallokaler.

7 Poströstning

Posten Sverige AB skötte röstmottagningen på ett bra sätt även om det fanns incidenter främst när det gäller utläggningen av valsedlar. Problemet i många fall var att valsedlar för något parti dagligen försvann och måste ersättas.

Ett annat problem var att det på ett postställe i Tanumshede lämnades ut minst 261 orangefärgade kuvert, avsedda för lantbrevbärarnas valsedlar, till väljarna i stället för vanliga valkuvert. Eftersom dessa röster inte kunde godkännas av valförrättarna inkom tre överklaganden och Valprövningsnämnden kunde konstatera att en avvikelse från föreskriven ordning skett, men eftersom det inträffade inte kunde ha påverkat valutgången avsåg Valprövningsnämnden överklagandena.

Kostnaderna för poströstningen uppgick till knappt 63 miljoner kronor, vilket var 14,1 miljoner kronor mindre än planerat. Minskningen beror till största delen på att valdeltagandet blev lägre än det som kalkylen byggde på. Annonseringen om poströstningen hade ändå utökats mer än vad som från början hade planerats. Kostnaden för en poströst uppgick till cirka 96 kronor.

8 Publicering av valresultatet

Både den preliminära sammanräkningen på valnatten och den slutliga sammanräkningen kunde följas på Valmyndighetens hemsida i realtid. Räkning och inrapportering av röster från valdistrikten satte igång omedelbart efter vallokalernas avslutade röstmottagning kl. 21.00 på valkvällen. En preliminär mandatfördelning kunde genomföras strax före kl. 22.30.

Genom rådets beslut 2002/772/EC, Euroatom, infördes bland annat en ändring av Artikel 10(2) i akten om allmänna och direkta val av företrädare i Europaparlamentet (valrättsakten) angående tidpunkten för publicering av valresultatet i Europaparlamentsval. Den nya lydelsen innebar att inga officiella resultat från Europaparlamentsvalet fick publiceras innan vallokalerna stängt i det land där röstning sist hölls.

Valmyndighetens tolkning av ändringen av Artikel 10(2) i valrättsakten är att det första preliminära officiella resultatet av Sveriges val till Europaparlamentet utgör den preliminära mandatfördelningen. Det slutliga officiella resultatet utgjordes av Valmyndighetens protokoll om fastställande av valresultatet, som publicerades torsdagen efter valdagen.

UNIONSMEDBORGARE**1995**

Information och anmälningsblankett sändes till **148 621** unionsmedborgare som var folkbokförda i Sverige.

37 000 av dessa anmälde sig till röstlängden till valet 1995.

Blanketterna som skickades ut 1995 fördelade sig länsvis:

Län	Antal	Län	Antal
1	57 336	13	2 643
3	4 777	14	23 563
4	5 691	17	1 749
5	3 994	18	3 025
6	3 212	19	6 221
7	1 702	20	6 221
8	1 660	21	2 416
9	253	22	1 860
10	1 267	23	563
12	16 776	24	2 015
		25	5 392

1999

31 840 personer var kvar från 1995 års röstlängd.

Ytterligare **116 629** unionsmedborgare (som inte anmälde sig 1995 eller som invandrat 1995-1999) gavs möjlighet att registrera sig.

Efter att anmälningarna kommit in var det sammanlagt **40 433** unionsmedborgare som hade rösträtt 1999. Dvs ca **10 000** ”nya” personer hade anmält sig till röstlängden.

Anmälda i Sverige 1999 (Medborgarskapsland)

Land	Antal	Land	Antal
Belgien	184	Luxemburg	9
Danmark	7 159	Portugal	345
Finland	1 095	Spanien	675
Grekland	726	Storbritannien	3 885
Nederländerna	1 091	Tyskland	5 153
Irland	275	Österrike	842
Italien	1 266		

2004

34 734 personer fanns från att ha anmält sig till 1995 eller 1999 års röstlängd. De påmindes om detta och fick möjlighet att begära att bli borttagna från röstlängden i Sverige.

145 163 unionsmedborgare (som inte anmält sig 1995 eller 1999 eller som invandrat sedan 1999) gavs möjlighet att anmäla sig till röstlängden.

Sammanlagt **47 776** unionsmedborgare fanns i den svenska röstlängden 2004. Dvs **15 290** nya personer anmälde sig och **1302** personer begärde att bli borttagna.

Uppgifter om 12 130 svenskar som anmält sig för att rösta i andra länder kom från 20 av de 24 medlemsländerna. 5726 av dessa kunde tas om hand. Endast 2 933 personer kunde identifieras och därmed fräntas rösträtt i Sverige.

Anmälda i Sverige 2004 (Medborgarskapsland)

Land	Antal	Land	Antal
Belgien	261	Malta	15
Cypern	12	Nederländerna	1 495
Danmark	8 445	Polen	1 529
Estland	215	Portugal	343
Finland	17 538	Slovakien	53
Frankrike	1 446	Slovenien	84
Grekland	789	Spanien	796
Irland	384	Storbritannien	4 508
Italien	1 456	Tjeckien	98
Lettland	142	Tyskland	6 812
Litauen	169	Ungern	268
Luxemburg	10	Österrike	888

Statistik Poströstning

	1998	1999	2002	2003	2004
Kostnad för poströstning	94 251 000	48 563 000	110 628 400	113 158 903	62 870 666
Antal mottagna röster	1 675 186	832 136	1 605 921	1 840 991	652 869
Antal mottagna röster %	31,2	32,4	29,8	31,5	25,3
Antal mottagningsställen - varav öppna på valdagen	1 444 344	1 339 324	1 375 314	1 365 320	1 191 316
Antal lantbrevbärlinjer	2 700	2 700	2 538	2 540	2 530

Centrala kostnader för val i Sverige 1998-2004

	1998	1999	2002	2003	2004*
Utbildning av länsstyrelserna	182 000	66 000	345 039	10 886	200 000
Valmaterial	40 736 000	15 662 000	37 456 255	22 258 932	21 000 000
Ersättning till andra myndigheter	21 533 000	7 852 000	30 781 653	15 509 016	10 000 000
Ersättning till posten för poströstning	94 251 000	48 563 000	110 628 400	113 158 903	62 870 666
Information till allmänheten	10 798 000	12 019 000	17 770 164	13 573 752	17 000 000
IT-stöd för valadministrationen	14 309 000	9 715 000	20 083 782	14 346 254	13 000 000
Extra resurser till Valmyndigheten	748 000	657 000	39 246	2 325 554	300 000
Övrigt			530 033	830 626	1 000 000
Summa	182 557 000	94 534 000	217 636 574	182 013 896	ca 125 000 000

* Kostnaderna för 2004 är preliminära.

Statistik Utlandsröster		
	2003	2004
Antal utlandsmyndigheter öppna för röstmottagning	332	295
Antal inkomna utlandsröster totalt	51 267	12 787
- varav antal brevröster	29 451	6 486
- varav antal röster från utlandsmyndigheterna	21 816	6 301
Utlandsröster i % av valdeltagandet	0,9	0,5
Antal underkända brevröster	1 353	657
Antal underkända röster från utlandsmyndighet	154	151
Antal röster inkomna från personer som anmält sig till ett annat EU-lands röstlängd vid EP-val (denna siffra ingår i de underkända ovan)	-	353

